

KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS ELNÖKE

Beszámoló

a Költségvetési Tanács 2017. évi feladattervének teljesítéséről és rövid
összegzés a 2012-2017 közötti elnöki ciklusról

2018. január

I.

A Költségvetési Tanács (a továbbiakban: Tanács/KT) – az Alaptörvény 44. cikke alapján – az Országgyűlés tevékenységét támogató szerv, amely kiemelten a központi költségvetés megalapozottságát, az államadósság-szabály érvényesülését értékeli. Feladatait – az Alaptörvény mellett – a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Stab. tv.) határozza meg. Ennek megfelelően a KT

- véleményt nyilvánít
 - o a központi költségvetésről szóló törvényjavaslat tervezetéről, ideértve a költségvetési törvény módosításáról szóló törvényjavaslat tervezetét is,
 - o félévente a központi költségvetésről szóló törvény végrehajtásának helyzetéről, az államadósság várható alakulásáról,
- dönt az Alaptörvény 44. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes hozzájárulás megadásáról az egységes költségvetési törvényjavaslat, valamint a költségvetési törvény módosításáról szóló egységes javaslat zárószavazása előtt.

A Tanács elnökének – a KT 2017. évi feladatterve teljesítéséről szóló – beszámolója összefoglalja

- a Tanács 2017. évi testületi döntéseit,
- a KT elnökének munkáját a „fiskális keretrendszer” betartásán őrködő független költségvetési intézmények (költségvetési tanács típusú szervezetek) nemzetközi szakmai konzultációin, továbbá
- azokat a tevékenységeket, amelyek a Tanács munkája szervezéséhez, döntései megalapozásához, a Tanács elnökének, a KT titkárságának feladatköréhez közvetlenül és közvetve kapcsolódnak.

Mindezeket túl a beszámoló visszatekint a 2012-2017 közötti elnöki ciklusra.

II.

A Tanács 2017. évi feladattervének teljesítése

1. A Tanács a 2017. évi – a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban Stab. tv.) szerinti – **kötelező munkatervi feladatait elvégezte.**

Ehhez a korábbi évekhez képest kevesebb (négy) ülés elegendő volt, összefüggésben – az erősödő tervezési gyakorlatból és a költségvetési stabilitásból adódóan – a költségvetési törvény mindössze egyszeri módosításával.

a) A Stab. tv. 23. § (1) bekezdés f) pontjához kapcsolódó ülés

A KT az **első ülésén** (2017. január 19.) megvitatta és **jóváhagyta** a 2016. évi munkájáról szóló beszámolóját és a 2017. évi **feladattervét**, valamint – utóbbihoz csatoltan – a véleménye, döntése megalapozását segítő szakértői kutatások tervét (1/2017.01.19. számú határozat).

b) A Stab. tv. 23. § (1) bekezdés a)-b) pontja, és 24. § (1), valamint 25. § (1) bekezdése szerinti véleményezési feladatok

ba) A Tanács a **második ülésén** (2017. április 27.) két költségvetési törvényjavaslat tervezetére alakította ki véleményét.

ba/1. A Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC törvény módosítására irányuló törvényjavaslat tervezetére kialakított 2/2017.04.27. számú Véleményében megállapította, hogy „Az előirányzat-változtatások azonos mértékben növelik a központi alrendszer bevételi és kiadási főösszegét, azáltal az államháztartás pénzforgalmi hiánya és adóssága nem változik. A Tanács az államháztartás 2017. évi, európai módszertan szerinti 2,4 százalékos GDP-arányos hiánycélját¹ a bevételi és a kiadási előirányzatok változtatásával együtt is teljesíthetőnek látja”. Megítélése szerint „az államadósság-szabály is teljesül, mivel a változatlan árfolyamon számított GDP-arányos bruttó államadósság 2017 végére várhatóan csökken az egy évvel korábbihoz képest”. Mindezek mellett a KT támogatta a tartalékok növelésére a tervezetben szereplő javaslatot, ezáltal elősegítve a költségvetés biztonságos végrehajtását, illetve a hiány és az adósságráta csökkentését.

ba/2. A KT ugyanezen ülésén – külön napirend keretében – véleményezte a **2018. évi központi költségvetésről szóló törvényjavaslat tervezetét**. A Tanács a **3/2017.04.27. számú Véleményében** rögzítette, hogy a „tervezetben a kiadási és bevételi előirányzatok – néhány kivételtől eltekintve – összhangban vannak az előirányzatok bázis évi várható teljesülésével, valamint a Kormány 2018-ra vonatkozó makrogazdasági prognózisának adataival”. A KT véleménye szerint az államadósság nominális növekedése összhangban

¹ A Stab. tv. 3/A. § (2) bekezdésének b) pontja szerint a kormányzati szektor egyenlegét – az Alaptörvénnyel és az Európai Unió jogával összhangban – úgy kell meghatározni, hogy annak hiánya ne haladja meg a bruttó hazai termék három százalékát.

van a központi költségvetés tervezett pénzforgalmi hiányával, és egyúttal jelentősen elmarad a GDP nominális növekedésének tervezett ütemétől. Ennek következtében a GDP-arányos államadósság olyan mértékben mérséklődik, hogy a Stab. tv. szerinti államadósság-mutató csökkenése teljesíti az Alaptörvény 36. cikk (4)-(5) bekezdésének követelményét², és jelentősen túlteljesíti a Stab. tv. 4. § (2a) bekezdésében foglalt mértéket³. Így az államadósság-szabály akkor is teljesül, ha a gazdasági növekedés mértéke elmarad a kormányzati prognózis szerinti 4,3 százaléktól. Az adósságráta csökkenés várható mértéke megfelel az Európai Unió államadósságra vonatkozó előírásának is⁴.

bb) A KT a **harmadik ülésén** (2017. június 14.) is két határozatot hozott.

bb/1. Megtárgyalta és **véleményezte a 2017. évi központi költségvetési törvény módosításáról szóló T/15.427/16. számú egységes javaslat államadósság-szabálynak való megfelelőségét** és megadta előzetes hozzájárulását a zárószavazáshoz (**4/2017.06.14. számú határozat**, amelynek **előzménye a ba/1. alpontban** jelzett 2/2017.04.27. számú határozat). Hozzájárulásában a Tanács megállapította, hogy az államháztartás központi alrendszerének bevételi és kiadási főösszegét egyenlő mértékben emelő változtatások – az első félévi adatok alapján – megalapozottak, nem növelik az államadósság mértékét, a javasolt módosítás megfelel az Alaptörvény 36. cikk (5) bekezdésében foglalt követelménynek (lásd a 2. lábjegyzetet).

² Az Alaptörvény 36. cikk (4) és (5) bekezdése – a szabályalapú költségvetés legfontosabb elemeként – tartalmazza az államadósság-szabályt. A (4) bekezdés szerint az Országgyűlés nem fogadhat el olyan központi költségvetésről szóló törvényt, amelynek eredményeképpen az államadósság meghaladná a GDP felét. Az (5) bekezdés kimondja, hogy mindaddig, amíg az államadósság a GDP felét meghaladja, az Országgyűlés csak olyan központi költségvetésről szóló törvényt fogadhat el, amely az államadósság GDP-hez viszonyított arányának csökkentését tartalmazza.

³ A Stab. tv. 4. § (2) bekezdése alapján a központi költségvetésről szóló törvényben összegszerűen meg kell határozni az államháztartás adósságának a költségvetési év utolsó napjára tervezett értékét.

Ha a költségvetési évre előrejelzett infláció és a bruttó hazai termék reál növekedési üteme egyaránt meghaladja a 3%-ot, a központi költségvetésről szóló törvényben az előzőek szerinti tervezett értéket oly módon kell meghatározni, hogy annak alapján az államadósságnak a megelőző évhez viszonyított növekedési üteme ne haladja meg a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott, a költségvetési évre várható infláció és bruttó hazai termék reál növekedési üteme felének a különbségét.

Ha a költségvetési évre előrejelzett infláció és a bruttó hazai termék reál növekedési üteme közül legalább az egyik nem haladja meg a 3%-ot, a központi költségvetésről szóló törvényben az év végére tervezett értéket oly módon kell meghatározni, hogy az államadósság-mutatónak a megelőző évhez viszonyított csökkenése legalább 0,1 százalékpontot érjen el. 2018-ra ez utóbbi szabályt kellett érvényesíteni, mert az egyik tényező (a tervezett infláció) nem haladja meg a 3 százalékot.

⁴ Az Európai Unió Stabilitási és Növekedési Egyezményének korrekciós ága szerinti, úgynevezett egyhuzados szabály lényege, hogy három év átlagában az adósságrátának a 60 százalék feletti része egyhuzadával kell csökkennie.

bb/2. A Tanács **megvizsgálta a 2018. évi központi költségvetésről szóló T/15.381/1237. számú egységes költségvetési törvényjavaslat államadósság-szabálynak való megfelelését és megadta előzetes hozzájárulását (5/2017.06.14. számú határozatában)** a zárószavazáshoz (ennek előzménye a *ba/2* alpontban jelzett 3/2017.04.27. szám alatt jegyzett határozat). Véleménye szerint az államadósság-mutatónak az egységes költségvetési törvényjavaslatban tervezett mértéke a Stab. tv. előírásai alapján került megállapításra, és – egyes bevételi előirányzatok megemlése miatt megnövekedett kockázatok mellett – összhangban van a törvényjavaslat alapját képező folyamatokkal. Miután a 2018. év végére számított államadósság-mutató mértéke alacsonyabb a 2017. év végére várt mutató mértékénél, így az Alaptörvény 36. § cikk (5) bekezdés követelménye is teljesül.

c) A Stab. tv. 23. § (1) bekezdés c) pontjához kapcsolódó ülés

A KT a **negyedik** testületi ülésén (2017. október 2.) **értékelte a 2017. évi központi költségvetésről szóló törvény végrehajtásának helyzetét és alakította ki véleményét a 2017. első félévi folyamatok alapján (6/2017.10.02. számú határozat)**. A Tanács az első félévi makrogazdasági és költségvetési folyamatok alapján úgy látta, hogy az államháztartási hiányra vonatkozó uniós és hazai kritériumok 2017-ben teljesülhetnek, mivel az adó- és járulékok bevételek összességében megfelelően alakultak, a kiadások pedig nem lépik túl az előirányzat időarányos részét. Véleménye szerint az uniós módszertan szerinti 2,4 százalékos GDP-arányos hiánycél is teljesíthető, és a kitűzöttnél alacsonyabb deficit is kialakulhat. A Tanács megítélése szerint a GDP-arányos államadósság 2017 végére várhatóan csökken, ami megfelel az Alaptörvényben és a Stabilitási törvényben meghatározott előírásoknak⁵.

2. A Tanács határozatai (a kapcsolódó indokolásokkal) – a követett gyakorlatnak megfelelően – megjelentek a **KT honlapján**. Ezeket és a Tanács egyéb dokumentumait, angol nyelvű fordításait, a kutatási anyagokat 2017-ben **több mint 2000 alkalommal töltötték le** (legtöbbször a KT határozatokat 1150, míg a kutatási anyagokat 880 alkalommal).

A **Tanács** munkája és döntései iránti érdeklődést mutatja az is, hogy **elnökét** gyakran kérték fel interjú adására, előadás megtartására. Kiemelkedtek ezek közül a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat tervezetének véleményezésekor, valamint a törvényjavaslat parlamenti

⁵ A KT a 2016. év II. félévi értékelését a 2017. év I. félévi munkákhoz, valamint a 2018. évi központi költségvetési törvényjavaslat véleményezéséhez kapcsolta – az NGM által a 2016. évi központi alrendszer bevételeinek és kiadásainak teljesítéséről közzétett adataira, továbbá a rendelkezésre álló kutatóintézeti és szakértői elemzésekre, értékelésekre támaszkodva – tekintette át. Arra a következtetésre jutott, hogy a 2016. évi makrogazdasági és államháztartási folyamatok kedvezőek és megfelelő alapot képeznek a 2017-2018. évi makrogazdasági és államháztartási várakozásokhoz, reális a hiánycélok, valamint az államadósság-szabály teljesülésének kitűzéséhez.

tárgyalása kezdetén elmondott expozéja után született riportok a média több csatornáján. Jelentős érdeklődés miatt a Tanács elnöke több megszólalásában értékelte a 2017. évi makrogazdasági és államháztartási folyamatokat, ezen belül a társadalmi várakozások realitását, az államadósság-ráta alakulását, a növekedés fenntarthatóságát, esetleges kockázatait, az uniós források felhasználását, valamint a költségvetési törvény első félévi végrehajtását. A közel **100 média megjelenésen** túl a Tanács elnöke – egyetemi oktatói munkakörétől és a Magyar Közgazdasági Társasági elnöki funkciójától sem elválaszthatóan – **számos előadást** tartott különböző fórumokon. **Írásai** jelentek meg a KT feladat- és hatásköréhez is kapcsolódóan különböző kiadványokban, folyóiratokban (Világgazdaság, Pénzügyi Almanach, Magyar Idők, Medicina Évkönyv stb.) ugyanúgy, mint megyei, városi, egyetemi lapokban. Gyakran idézik, hivatkozzák a különböző hírfelületek a KT dokumentumait, elnökének a megnyilatkozásait. A 2017. évben tovább nőtt azon **levélbeli, telefoni megkeresések** száma, amelyekben az állampolgárok a makrogazdaságot, az államháztartást érintő kérdéseikre vártak, s kaptak tájékoztatást a KT elnökétől.

3. A KT 2017-ben is részese volt a szélesedő **nemzetközi együttműködésnek**. A 2016. évben lezárult az a folyamat, amelynek során – az Európai Bizottság ösztönzésére – a tagállamok létrehozták saját független költségvetési intézményüket (többnyire költségvetési tanács formájában). A költségvetési tanács típusú szervezetek – az OECD támogatásával 2013-ban indult – együttműködése az EU égisze alatt kiteljesedett. A többoldalú megbeszélések elősegítették az EU-s szándékok és szabályok közös értelmezését, a szakmai kapcsolatok erősítését. A KT kezdetektől részt vesz a közös munkában.

a) Többoldalú megbeszélések

- **2017. február 2-án** az Európai Bizottság (EB) szervezett – egynapos – szakmai találkozót 25 EU-tagállam független költségvetési intézményei, valamint az Európai Költségvetési Tanács (EKT) részvételével. Ezen az EB képviselői is jelen voltak. Az EKT vezetője kiemelte, hogy együttműködésre törekszik a nemzeti intézményekkel. A résztvevők áttekintették a Stabilitási és Növekedési Paktum módszertani fejlesztési kérdéseit. Ennek kapcsán egyetértés alakult ki abban, hogy az objektív mutatók mellett szükség van a sajátos jellemzőkre is annak realitásos megítéléséhez, hogy egy-egy ország valóban megfelelő és elégséges erőfeszítéseket tesz vagy sem az uniós és nemzeti kritériumok teljesítése érdekében. A megbeszélésen elfogadottá vált a nemzeti intézmények – erőforrások, feladatok, jogosítványok, létszám tekintetében mutatózó – „sokszínűsége”. **(Az úti jelentés száma: KVT/2-2/2017.)**

- **2017. április 6-7** között az OECD Edinburghban rendezett szakmai találkozót a parlamenti költségvetési szervezetek (tisztségviselők) és a független költségvetési intézmények (IFI-k) számára. Ezen a több mint száz résztvevő 34 ország pénzügyi intézményét, egyetemét, gazdasági szaklapját, folyóiratát képviselte. A résztvevők megismerhették a vendéglátó skót intézmény szerepét a parlament költségvetési ellenőrzési jogkörének hatékonyabbá válásában, továbbá az új IFI-k (finn, lett) létrehozásának hátterét, majd az új-zélandi államkincstár kockázat-elemzési rendszerét, annak működését. Ezen túl meghallgatták az egy országon (Belgiumon) belüli, több kormányzathoz kapcsolódó költségvetési intézmények feladatairól szóló prezentációt. Tárgyaltak a mindkét fél számára előnyös sajtókapcsolatok kialakításáról. Az egyes IFI-k többiek általi ellenőrzésének (peer-review) OECD-s felvetését elutasították. **(Az úti jelentés száma: KVT/25-1/2017.)**

A többoldalú szakmai találkozók számos informális megbeszélésre is módot adtak a magyar tapasztalatok iránt érdeklődő partnerekkel. Kiemelhető ezek közül Bernard Federer úrral, az osztrák költségvetési tanács vezetőjével folytatott hosszabb véleménycsere, amelynek előzménye az osztrák független költségvetési intézmények 2017. januári budapesti látogatása volt.

b) Egyéb kapcsolatok

- **2017. január 19-én** került sor az Osztrák Költségvetési Tanácsadó Intézet, valamint az ottani Parlamenti Költségvetési Hivatal vezetőivel való találkozóra. E szakmai megbeszélésen Banai Péter Benő úr, az NGM államháztartásért felelős államtitkára is részt vett. A Tanács elnöke tájékoztatta partner intézmények vezetőit a KT alkotmányos jogállásáról, a testület működési rendjéről, az éves terv aktuális irányáról, a működés lényeges elemeiről (költségvetés, kutatások szerepe, titkárság feladatai, technikai támogatás stb.).
- **2017. március 2-án** fogadta a KT elnöke az IMF Article IV. gazdaságpolitikai konzultáció keretében Magyarországon tartózkodó IMF delegációt (M. Jarmuzek, Tonny Lybek, B. Mircheva, K. Sakr és D. Kochman). A résztvevőket a KT elnöke tájékoztatta az éves költségvetési törvényről, az év elejei adatok alapján a várható makrogazdasági és államháztartási folyamatokról, majd áttekintették a fenntarthatóság, az egyensúly, a versenyképesség javításának kérdéseit és kihívásait, az uniós források felhasználását, az államadósság várható alakulását, a hiányszámok tarthatóságát. Egyetértettek abban, hogy a növekedést és a fenntarthatóságot a

környezeti hatások – rövid távon – inkább támogatják, bár vannak rontó kockázatok is.

- A KT elnöke a Trilaterális Bizottság magyar csoportja tagjaként részt vett a szervezet **2017. március 24-26.** között Washingtonban tartott éves plenáris konferenciáján, valamint Európai Regionális szervezetének **2017. november 3-5.** között Londonban megtartott ülésén. E konferenciák témáinak fő irányát a Brexit hatásainak, következményeinek több nézőpontból történő megközelítése, a világgazdaságot érintő hatások, a dezintegrációs törekvések (EU-ellenesség, populizmus stb.) felszínre kerülése, új kihívások, veszélyek (energetikai kérdések, cyber-fenyegetés stb.) megjelenése, a mai kormányzati technikák hatékonyságának értékelése stb. adta. Általános volt az a vélekedés, hogy fenntartható a mérsékelt ütemű növekedés, de újabb feszültségek (migráció) keletkeznek, hatnak a hagyományos nagyhatalmi „törésvonalak” mellett. **(Az úti jelentések száma: KVT-22-1/2017., KVT-44-2/2017.)**

Az Országgyűlés, a kormányzat érintett vezetői, valamint a KT tagjai a nemzetközi szakmai találkozókról, konzultációkról (az ott tárgyalt kérdésekről, álláspontokról) rendszeresen tájékoztatást kaptak az úti jelentés (tájékoztató) megküldésével.

4. A Magyar Nemzeti Bank elnöke és az Állami Számvevőszék elnöke – a Költségvetési Tanács tagjaként – a Stab. tv. 23. § (2) bekezdés alapján a Tanács ülésén tárgyalt kérdésekhez az általuk irányított szervezetek részéről 2017-ben is a Tanács rendelkezésére bocsátottak kapcsolódó **elemzéseket**, tanulmányokat, támogatva annak tevékenységét. E tanulmányok is segítették a Tanács véleményező munkájának megalapozottságát a következő témakörökben:

a) ÁSZ elemzések

- Szempontok a Költségvetési Tanács részére véleménye kialakításához a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat tervezetéről
- Vélemény Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslatról
- Szempontok a Költségvetési Tanács részére véleménye kialakításához a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat zárószavazásához
- Elemzés a költségvetési Tanács részére a 2017. I. félévi költségvetési folyamatokról
- A maradványok keletkezésének és felhasználásának, valamint az uniós források hatása a költségvetés szerkezetére
- A magyar kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenység eredményessége

b) *MNB elemzések*

- Költségvetési jelentések
 - A 2018. évi költségvetés tervezetének elemzése
 - Féléves elemzés az államháztartási folyamatokról
- MNB havi elemzések
- MNB más rendszeres elemzései

A szakértői elemzéseken túl a két szervezet kapcsolattartó szakértő munkatársai folyamatosan segítséget adtak, konzultációs lehetőséget biztosítottak a KT titkársága részére a Tanács elé kerülő munkadokumentumok tervezeteinek elkészítéséhez.

5. A KT 2017. évi feladatterve a folyamatosságra építve, az ÁSZ és az MNB támogatásán túl, a költségvetési, államháztartási tervezésnek és végrehajtásnak, az államadósság alakulásának megítéléséhez, véleménye, döntése megalapozottságának erősítése érdekében szélesebb szakértői háttérre alapozva a kutatások témakörét bővítette. Ennek a törekvésnek a jegyében a következő **tanulmányok** készültek:

- „**A magyar gazdaság, államháztartás 2017-2018. évi folyamatai**” címmel a GKI Gazdaságkutató Zrt., valamint a Századvég Gazdaságkutató Zrt. végzett elemzést (kitekintést) a tárgyévi makrogazdasági folyamatok jellemzőiről és a várható következő évi tendenciákról, kockázatokról a KT részére.
- „**A kis- és közepes vállalkozások működése és költségvetési kapcsolat-rendszere – a magyar kis- és középvállalkozások vállalati adózása**” címmel az MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutató Központ készített értékelést.
- „**A 2015-2018. évi munkaerő-piaci helyzet és a folyamatok várható alakulása, hatása a növekedésre és az államháztartásra**” címmel az MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutató Központ készített tanulmányt a munkaerő-piac alakulása, a növekedési képesség és az államháztartás összefüggéseiről (benne a bevételekre gyakorolt hatásról).
- „**Áttekintés a világgazdaság középtávú folyamatairól a magyar gazdaságra (növekedésre), államháztartásra gyakorolt hatásáról**” címmel a Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet és az OG Research – Innovatív Közgazdasági Megoldások Kft. végzett aktuális gazdasági elemzést a meghatározó globális folyamatok (növekedés lassulása, olajár-változás, amerikai gazdaságpolitikai irányváltás, kétsebességes Unió lehetősége) középpontba állításával.

- „**Középtávú előrejelzés a makrogazdaság és az államháztartás folyamatairól**” címmel a BCE Gazdaság- és Társadalomstatistikai Elemző és Kutató Központ készített tanulmányt.
- „**Magyarország elhelyezkedése a globális érték- és termelési láncban és ennek költségvetési hatásai**” címmel a Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet az egyes ágazatoknak (vállalatoknak) a globális értékláncban való elhelyezkedését vizsgálta (az adott ágazat mennyi értéket tesz hozzá az ország exporttermékéhez, s hol helyezkedik el a nemzetközi rangsorban). Az elemzés új lehetőséget kínálva javíthatja a jövedelemtermeléssel összefüggő államháztartási bevétel-tervezést.
- „**A magyarországi hiányszakmák és a gazdasági növekedés**” címmel az ECO-VISTA Gazdaságkutató Tanácsadó Kft. végzett számításokat, készített értékelést a foglalkoztatás és a költségvetés (annak bevételei) összefüggéseiről.

Az elkészült tanulmányok (értékelések) – az ÁSZ és az MNB elemzéseivel együtt – hasznosan segítették a KT munkáját. Ezek figyelmet érdemlő megállapításokat, következtetéseket tartalmaznak a következő időszak költségvetéseinek véleményezéséhez, a makrogazdasági pálya megítéléséhez, és hasznosíthatók a kockázatok előrejelzése során.

6. A Tanács – a korábbi években gyökerező hagyományt folytatva – a Magyar Közgazdasági Társasággal közösen 2017. október 12-én szervezett szakmai **konferenciát**, melynek keretében az ÁSZ és az MNB által a KT munkáját támogató elemzések, valamint az 5. pont szerint a KT részére készített háttér tanulmányok eredményét ismertették az érintett intézmények előadói.

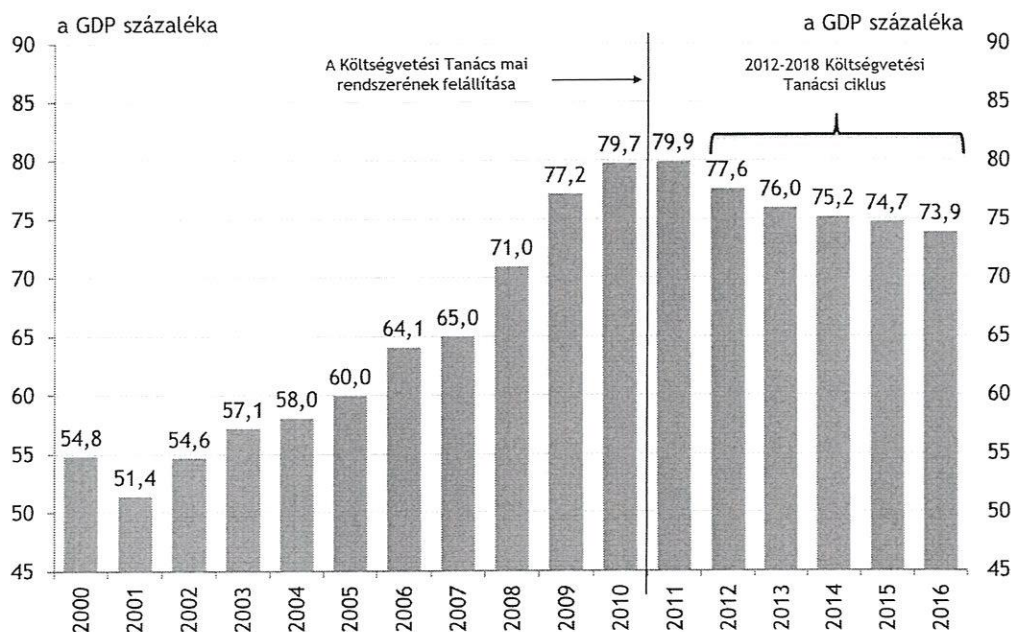
7. A Tanács üléseinek időpontját a legtöbb esetben az éves feladatterv – a Stab. tv. előírásaira is tekintettel – rögzíti. Akár a feladattervvel összhangban, akár a makrogazdasági-államháztartási folyamatokból (például az adósság-szabály teljesüléséből) adódóan szükségessé válhat, hogy **a Tanács alkotmányos helyzetéből eredően – aktuálisan – állást foglaljon**, véleményt nyilvánítson. Ennek lehetősége ez év során is biztosított volt, ezzel nem kellett élni, látva a folyamatok kedvező alakulását.

III.

Rövid összegzés az elmúlt hat év munkájáról

A Költségvetési Tanács hatéves munkájában következetes feladatfelfogás érvényesült. Eszerint tevékenységének középpontját az Alaptörvényben, valamint a Stabilitási törvényben megfogalmazott, az államháztartás egyensúlyának elérését és megőrzését célzó előírások (elvárások) teljesülésének elemzése, számonkérése képezte. Az Alaptörvény 44. cikk (3) pontja alapján a Költségvetési Tanács működésének fő célja az államadósság csökkentésére vonatkozó előírás teljesülésének biztosításában ragadható meg. Az államadósság évről évre bekövetkezett folyamatos csökkenése azt tükrözi, hogy a Tanács a 6 éves ciklus alatt e feladatának megfelelt. A GDP-arányos államadósságráta év végi szintje 2011 óta folyamatosan csökken, és 2016-ra 6 százalékponttal 73,9 százalékra mérséklődött.⁶ A 2017-es költségvetési és makrogazdasági folyamatok alapján az adósságráta további csökkenése várható.

A GDP-arányos államadósságráta alakulása

Forrás: MNB

A költségvetési törvényeket a ciklus második felében elsősorban a bevételi, beszedési tevékenység javulása révén teremtett nagyobb költségvetési mozgástér kihasználása

⁶ Az adat a 2017. év végén hatályos statisztikai számítások, módszerek alapján számbavehető tételeket tükrözik.

érdekében fejlesztés- és bérpolitikai megfontolásokból módosították. A módosítások száma folyamatosan csökkent a tervezési munka megalapozottságának és a költségvetés stabilitásának erősödése, nemkülönben a makrogazdaság növekedésének fenntarthatóvá válása következtében.

Az utóbbi három évben az is kedvezően hatott, hogy a költségvetési törvények elfogadása június hónapban megtörtént. Ennek az a pozitív hozadéka az államháztartási szféra, valamint a szélesebb nemzetgazdaság számára is, hogy a szervezetek korábbiaknál jóval több időt fordíthattak a következő évi gazdálkodásra történő felkészülésre.

Néhány jellemző

- a) A Költségvetési Tanács a 2012 – 2017 közötti ciklusában – az Alaptörvény 44. cikke és a Stab. tv. 23-25. és 25/A. §-a szerinti feladatait végezve az éves költségvetések kiegyensúlyozottsága, hitelessége, megbízhatósága, az államadóság-szabály teljesülése vizsgálatának középpontjába állításával az Országgyűlés törvényalkotó munkáját támogatva – egyhangú döntéssel **összesen 59** (2012-ben 14, 2013-ban 17, 2014-ben 7, 2015-ben 9, 2016-ban 6, 2017-ben 6) határozatot hozott.

Ebből

- **53 határozat** a központi költségvetési törvényjavaslat (és a költségvetés módosításának) tervezetére vonatkozó, továbbá a központi költségvetésről szóló törvény végrehajtását értékelő féléves **véleményről**, illetve a zárószavazáshoz kapcsolódóan az előzetes hozzájárulás megadásáról,
 - **6 határozat** a Tanács működésével összefüggésben az előző év munkájáról szóló beszámolóról, valamint a következő évi munkaterv elfogadásáról.
- b) A Tanács egy alkalommal kérte alternatív makrogazdasági pálya elkészítését és az Országvédelmi Alap számottevő emelését a 4/2012.06.08 határozatában Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat tervezetével kapcsolatban, ugyanis a vonatkozó törvényjavaslat-tervezet véleményezése során nem találta kellően megalapozottnak a költségvetési tervezéshez alapul vett makro-prognózist.
- c) A Tanács a Stab. tv. 2015-ben életbe lépő és 2016-tól alkalmazandó 4. § (2) bekezdésében foglalt **adósságképlettel** (lásd a 3. lábjegyzetet) kapcsolatban levéllel fordult 2013-ban a miniszterelnökhöz és egyidejűleg a nemzetgazdasági miniszterhez, javasolva az adósságképlet felülvizsgálatát, módosítását, mert annak módszertana

2016-ban túlzottan szigorú, a gazdasági helyzettel nem összhangban lévő költségvetést tett volna szükségessé. A KT ezt a kezdeményezését a későbbiekben többször megismételte. Ez is hozzájárulhatott ahhoz, hogy az Országgyűlés a Stab. tv. ezen rendelkezését – egyebek mellett – 2015-ben módosította.⁷

- d) A **Tanács** véleményező munkájával is **hozzájárult** ahhoz, hogy a ciklus alatt az államháztartás egyensúlya erősödött, a költségvetési tervezés megalapozottsága, a gazdálkodásai fegyelem javult, a gazdálkodó szervezetek számára **kiszámíthatóságot** biztosított.
- e) Az **ÁSZ és az MNB** folyamatosan támogatta a Tanácsot megalapozott döntései meghozatalában az általuk készített számos elemzéssel (megállapítással).
- f) Fontos szerepet töltött be a hat év alatt 21 témakörben megrendelt és hasznosított 30 tudományos-, kutatóintézeti, piaci elemzői **tanulmány** is.
- g) Az elmúlt ciklus egyes éveiben a KT tevékenységével úgy is hatott az államháztartásra, a gazdaságra, hogy a KT elnöke, tagjai, megbízottjai, valamint a KT munkájának minőségét kutatásokkal erősítő intézmények vezetői, munkatársai magas színvonalú előadásokat tartottak a Magyar Közgazdasági Társasággal közösen szervezett **konferenciákon**.
- h) A Tanács elnöke – az EDP eljárás alóli kikerülést követően – **konzultáció sorozatot** kezdeményezett **az EDP jelentés összeállításának módszertani és eljárási kérdéseiről** a KSH elnökével és szakértőivel. Ennek keretében áttekintették a nemzeti számlák fajtáit, tartalmi kérdéseit, szerepét, az **Európai Parlament és a Tanács 549/2013 EU rendelete (2013. május 21.)** követelményeit, az aktuális Eurostat korrekciók hatását a GDP és a GNI számítására. A konzultációkon részt vettek a KT tagjai, illetve képviselőjükben szakértő munkatársaik.
- i) A KT elnöke a ciklusának minden évében biztosította a megbeszélés és a **véleménycsere** lehetőségét **nemzetközi pénzügyi intézmények számára**. Így tájékoztatást adott az IMF – éves – országlátogatáson tartózkodó szakértői részére a költségvetés helyzete és a fenntarthatóság kérdéseiről. Emellett fogadta – több alkalommal – az EU Bizottság képviselőit, valamint a nemzetközi hitelminősítők

⁷ 2015. évi LXXII. törvény 3. §

tájékoztató szakértőit is. E megbeszéléseken, tájékoztatókon is részt vettek a KT tagjai, szakértői, illetőleg azokról tájékoztatást kaptak.

Budapest, 2018. január 11.

Kovács Árpád
a Költségvetési Tanács elnöke

